

“Stuur geen geld, maar DÓÉ IETS!”

Vermogende ‘natuurredder’ Paul Fentener van Vlissingen wil Afrika ondernemend maken

Paul Fentener van Vlissingen is het met Bob Geldof eens dat Afrika geholpen moet worden. “Maar waar hij en ik over van mening verschillen, is het idee om er telkens maar weer geld naartoe te sluizen”

Langbroek, zaterdag

Bob Geldof en de vele andere optredende artiesten schreven vorige week opnieuw geschiedenis met Live 8, het wereldwijde muziekfestijn waarmee de sterren aandacht vroegen voor de armoede in Afrika, het armste continent van onze aarde. Meer geld en meer hulp, zo betoogde Geldof in een open brief aan de leiders van de G8, die deze week hun top-overleg hebben in het Schotse Gleneagles. Maar deze week verscheen in de Telegraaf, alsmede in Britse kranten, een tweede open brief, gericht aan Tony Blair, en wel van de bekende Nederlandse ondernemer Paul Fentener van Vlissingen. De strekking: stuur geen geld, maar investeer in Afrika.

“Begrijp me goed”, vertelt de 64-jarige Fentener van Vlissingen in zijn kasteeltje te Langbroek, “alle hulde voor de initiatieven van Bob Geldof. Ik heb hem een keer ontmoet en de man gebruikt werkelijk allerlei instrumenten om onderwerpen goed op de (politieke) agenda te zetten. Waar hij en ik echt over van mening verschillen is het idee om telkens maar meer geld naar Afrika te sluizen.”

Fentener van Vlissingen was jaren topman van het familie-bedrijf SHV (Steenkolen Handels Vereniging), onder meer eigenaar van de Makro. Sinds zijn pensionering richt hij zich voornamelijk op het natuurbehoud in Afrika. De steenrijke ondernemer, zijn vermogen werd onlangs geschat op € 1,56 miljard, heeft daartoe Stichting African Parks Foundation opgericht. Samen met de bevolking en overheden daar zet hij Wildlifeparken op. Overigens is Fentener van Vlissingen samen met koningin Elizabeth de grootste particuliere grondbezitter van Groot-Brittannië. “Maar de G8-top wordt niet op mijn stuk land gehouden hoor”, gniffelt hij.

Vliegmachines

Terug naar Afrika. Geen geld dus? “Nee”, klinkt het stellig. “De afgelopen dertig jaar is er voor 400 miljard dollar van westerse overheidsinstanties naar Afrika gegaan. Terwijl de welvaart bij ons is verdubbeld, zijn ze er in Afrika op achteruit gegaan. Het geld kwam niet aan, en als het aan kwam, werd het veelal voor andere zaken gebruikt, zoals de aanschaf van wapens of vliegmachines.”

“Bovendien is er geld genoeg”, stelt de ondernemer en illustreert dat statement: “Ik sprak eens een Angolese vluchteling in West-Zambia. Mevrouw kreeg haar zevende kindje! Ze zat daar de hele dag onder een boom en vertelde: “De verenigde Naties zorgen hier voor voedsel, scholen en hospitalen. Dus we hoeven hier niets te doen. Verbijsterend, toch? De werkethiek is volledig verdwenen door al die aalmoezen. Er is een compleet gebrek aan initiatief, er wonen nu superbedelaars. Sterker nog, die mensen weten daar inmiddels niet eens meer hoe ze maïs moeten planten! Daar moest een speciaal project voor komen. Want die scholing daar stelt ook niet zo veel voor. Eén leraar op tachtig kinderen...”

Geen geld dus, maar daden. “Ik stel premier Blair en de gehele G8 het volgende voor: maak Afrika ondernemend! Stel een investeringsaftrek in, net zoals je in Nederland had, kort na de Tweede Wereldoorlog. Beloon ondernemingen in G8-landen voor joint ventures met Afrikaanse bedrijven en bedrijfjes en laat hen het geïnvesteerde bedrag aftrekken van de belasting.”

Ten tweede; stop de ‘brain drain’.

Voorbeeld: er werken meer dokters uit Malawi in New York dan in Malawi zelf. Stimuleer hen weer in Afrika te gaan wonen, maar dan met behoud van hun westerse salaris. Dan kunnen ze daar echt riant leven. Bovendien moet er een soort premie komen voor die dokters, die ze kunnen verzilveren. Vervolgens worden ze wel verplicht gesteld deze te investeren in Afrika in bijvoorbeeld een eigen praktijk. Dus help de goed opgeleide Afrikanen terug te keren naar hun vaderland.”

Fentener van Vlissingen raakt meer en meer op dreef: “Het probleem met Afrika is dat niemand durft te zeggen dat men baat heeft bij de huidige situatie. Ik noem als voorbeeld al die geldverslindende blanke adviseurs in Afrika. Momenteel lopen er daar meer van rond dan dat er blanken waren onder het koloniale regime. Consultants die dertig velletjes papier inleveren met adviezen die je misschien wel zo van internet kunt plukken. Beetje een sausje er overheen en daar durven ze dan rustig 50.000 euro voor te vragen. Nou, die jongens zitten echt niet te wachten op een verandering van de situatie. Die hebben daar riante huizen met personeel erbij.”

Bureaucratisch

Ook de wereldbank krijgt ervan langs. “Die heb ik een keer opgebeld om te zeggen dat ze moeten ophouden met dat verstikkende bureaucratische proces van ze. Drie jaar doen ze daar over één project. Veel te lang.” Bovendien vindt Fentener van Vlissingen dat overheden moeten doen wat ze beloven. “Bij de grote natuurconferentie van Rio in 1992 is afgesproken dat Nederland 0,7% van het nationaal product aan ontwikkelingssamenwerking schenkt. Ik moet zeggen: dat doen wij trouw, als een van de weinigen ter wereld. De Engelsen kwamen hun afspraken niet na, de Fransen zeker niet. Dus daarom zeg ik: G8, doe wat je belooft.”

En dan is daar uiteraard het behoud van flora en fauna, of zoals Fentener van Vlissingen het mooi uitdrukt: de musea van de wereld. “Reden dus dat prins Bernhard en Nelson Mandela erbij waren toen ik mijn stichting heb opgericht. We willen toch niet dat die prachtige ongerepte natuur die je daar aantreft, straks is verdwenen? Hoe leggen we dat straks aan onze kleinkinderen uit, als zij zelf al die pracht alleen nog in de geschiedenisboekjes zien staan? Wij kunnen het als African Parks weten, we wonen en werken in Afrika, met en voor Afrikanen. We hebben de kennis, de knowhow, en er is professioneel management. We werken alleen op de grond en we zetten wildlifeparken op. We zitten in Zuid-Afrika, Zambia, Malawi en Ethiopië en zijn ondertussen in gesprek met andere landen. Er zijn in totaal zo’n 300 parken in Afrika, waarvan er jaarlijks dertig afvallen.” En dan volgt er toch een klein financieel voorbeeldje: “Voor het bedrag waarvan je één straaljager koopt, kunnen wij vijftig parken opknappen!”

64 jaar is Paul Fentener van Vlissingen nu. “Ik hoop nog wat jaartjes met mijn werkzaamheden in Afrika bezig te kunnen zijn. Mijn missie is de musea op het gebied van flora en fauna te redden. Hoewel het fysiek wel... uitdagend is”, lacht hij. “Het is er heet, het barst van de vliegen, dan de malaria nog, de hele dag temidden van beesten. Voor jonge mensen is het goed te doen, hoor, dus laten de scholen in de G8-landen zich vooral inzetten voor scholen in Afrika.”

Tot slot is de vurige wens van de ‘natuurredder’ dat de G8-top geen enkel besluit zal nemen. “Ik hoop enkel dat er nagedacht zal worden over het huidige systeem. Want dat werkt niet ...”

De Telegraaf, zaterdag 9 juli 2005, Erik Morsink

GEACHTE PREMIER BLAIR,

Als de G8 de Afrikanen écht willen helpen, wat dacht u dan van de volgende agenda?

1. **MAAK AFRIKA ONDERNEMEND**
  - Beloon ondernemingen in G8 landen voor joint-ventures met Afrikaanse bedrijven en bedrijfjes
  - Stimuleer Afrikaans ondernemerschap via microkrediet
2. **STOP DE "BRAIN DRAIN"**
  - Help de goed opgeleide Afrikaan terugkeren naar zijn eigen land, door het betalen van een premie
  - Laten alle scholen in de G8 zich inzetten voor scholen in Afrika
3. **BEHOUD DE MUSEA VAN DE WERELD**
  - Red de unieke flora en fauna van Afrika door samenwerking, professioneel management en financiële injecties
  - Laat de lokale bevolking profiteren van de inspanningen
4. **VAN RAPPORT NAAR RESULTAAT**
  - Stop het eeuwigdurende en geldverslindende advies traject
  - Geef geld aan mensen en organisaties die concrete resultaten boeken en deze ook kunnen tonen aan de donor
5. **VRIJE KEUZE**
  - Geef iedere Afrikaan de vrije keuze in "family planning"
6. **DOE WAT JE BELOOFT.**

Beste Premier Blair, dergelijke praktische maatregelen ondersteunen de Afrikaanse bevolking rechtstreeks in hun strijd tegen armoede en honger. Wij kunnen het weten, wij werken in Afrika. Met en voor Afrikanen.

PAUL FENTENER VAN VLISSINGEN
Voorzitter Stichting African Parks Foundation

www.africanparks-conservation.com , e-mail: info@africanparks-conservation.com